

การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวโรงเรียนหัวหินวิทยาคม
COUNSELING SERVICES ADMINISTRATION OF HUAHINWITTAYAKHOM SCHOOL'S
GUIDANCE SECTION

อมรรัตน์ สุดใจ¹

นพดล เจนอักษร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อทราบการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา จำแนกตามเพศ อายุ และระดับชั้น มีประชากรเป็นนักเรียนโรงเรียนหัวหินวิทยาคม จำนวน 356 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับคู่แบบกลุ่ม (Group Matching Case) ได้แก่ นักเรียนกลุ่มปกติ 40 คน กลุ่มเสี่ยง 40 คน และกลุ่มมีปัญหา 40 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวโรงเรียนหัวหินวิทยาคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้การทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า:

1) การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาทุกขั้นตอน เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาตามขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การวางแผน การตรวจสอบ การปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงและพัฒนาตามลำดับ

2) การเปรียบเทียบการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะ คือ เพศ อายุ และระดับชั้น โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

Abstract

The purposes of the research were to find 1) the counseling services administration in normal, borderline and abnormal students and 2) the comparative of counseling services administration in normal, borderline and abnormal students classified by sex, aged and grade between the three sample groups, included 40 normal, 40 borderline and 40 abnormal students. The data was collect from 120 students by the research instrument questionnaire concerning the counseling services administration of Huahinwittayakhom School's guidance section. The statistic used were frequency, percentage, means, standard deviation, t – test, and One – way ANOVA .

The findings revealed as follows

1) The counseling services administration of guidance in Huahinwittayakhom School, overall found that the process of the counseling service management in every step are at the level of counseling services administration.

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

When concern in each aspect, have four process of counseling services administration in normal, borderline and abnormal students; ranking from the highest level to the lowest level as follow : Plan, Check, Do and Act.

2) There were no significantly different between the counseling services administration in the groups of normal, borderline and abnormal students classified by sex, aged and grade.

บทนำ

ความจริงก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลก ยุคโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจ ในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้บุคคลสามารถปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า และมีความสุข โดยมุ่งพัฒนาคนเป็นสำคัญ และจะต้องเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

การจัดการศึกษาโดย “ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง” มุ่งกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม ทั้งในเมืองและชนบท พร้อมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับทุกคน การศึกษาจะนำไปสู่การสร้างเสริมเข้มแข็งของประชาชน ประชาชนที่เข้มแข็งและมีความรู้คือทุนที่มีพลังในการต่อสู้กับความยากจน (นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2555 – 2558) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน อีกทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษา โดยทัดเทียมกับบุคคลอื่นเช่นกัน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม และการสืบสายทางวัฒนธรรมการสร้างเสริมความก้าวหน้าวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ด้วยหลักการทางการศึกษาที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ

ผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่ามีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน (กรมวิชาการ 2546 : 20-27) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยนั้น นอกจากการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญซึ่งได้กำหนดไว้ในโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง เพื่อการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ เห็นคุณค่าในการประกอบสัมมาชีพ ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชนสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้มีความชัดเจนในการตอบคำถาม ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อทราบการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา
2. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะ เพศ อายุ และระดับชั้น

วิธีการศึกษา

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัย แบบกลุ่มตัวอย่างเดียวศึกษา

สภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนหัวหินวิทยาคม ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 356 คน

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนหัวหินวิทยาคมจำนวน 120 คน ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับคู่แบบกลุ่ม (Group Matching Case) ได้แก่ นักเรียนกลุ่มปกติ 40 คน กลุ่มเสี่ยง 40 คน และกลุ่มมีปัญหา 40 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้น
 2. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการจัดการบริการการให้คำปรึกษา ซึ่งในที่นี้ยึดตามคู่มือการบริหารจัดการแนะแนว ด้านบริการให้คำปรึกษา ของกรมวิชาการ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน (plan) หมายถึง กิจกรรมที่ครูกำหนดแนวทางปฏิบัติในการบริการให้คำปรึกษา โดยมีการจัดห้องแนะแนวและห้องให้คำปรึกษาสำหรับบริการนักเรียนที่มาขอรับคำปรึกษา และมีการจัดตารางเวลาในการเข้าพบเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มอย่างชัดเจน 2) การปฏิบัติตามแผน (do) หมายถึง กิจกรรมที่ครูให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อีกทั้งให้คำปรึกษาแก่ครูอาจารย์ในโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องการแนะแนวในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาเป็นกรณีพิเศษและส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาหากเกินความสามารถของครูไปยังบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่เหมาะสม 3) การตรวจสอบ (check) หมายถึง กิจกรรมที่ครูติดตามผลการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ 4) การปรับปรุงและพัฒนา (act) หมายถึง กิจกรรมที่ครูมีการใช้เทคนิคใหม่ๆ ในการให้คำปรึกษานักเรียน และพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งมีการดำเนินงานในกระบวนการให้คำปรึกษานักเรียน อันประกอบด้วย
- 1) การสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง การที่ผู้ให้คำปรึกษาทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความอบอุ่น สบายใจ และไว้วางใจ
 - 2) การสำรวจปัญหา หมายถึง การที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจปัญหาและปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา

ด้วยตนเอง 3) การเข้าใจปัญหา สาเหตุ ความต้องการ หมายถึง การที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจปัญหา สาเหตุ และความต้องการของตนเอง 4) การวางแผน แก้ปัญหา หมายถึง การที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาพิจารณาวิธีแก้ปัญหา และตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะปฏิบัติด้วยตนเอง 5) การยุติการให้คำปรึกษา หมายถึง การที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยความเข้าใจที่เกิดขึ้นระหว่างที่ให้คำปรึกษา และช่วยให้ผู้รับคำปรึกษามีแรงจูงใจและกำลังใจที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับชั้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวโรงเรียนหัวหินวิทยาคม สร้างขึ้นตามคู่มือการบริหารจัดการแนะแนว ด้านบริการให้คำปรึกษา ของกรมวิชาการ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การเตรียมการและการวางแผน (plan) (2) การปฏิบัติตามแผน (do) (3) การตรวจสอบ (check) (4) การปรับปรุงและพัฒนา (act) และมีการดำเนินงานในกระบวนการให้คำปรึกษานักเรียน ซึ่งประกอบด้วย (1) การสร้างสัมพันธภาพ (2) สำรวจปัญหา (3) เข้าใจปัญหา สาเหตุ ความต้องการ (4) วางแผนแก้ปัญหา และ (5) ยุติการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อวัดระดับการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนว

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale) ซึ่งสามารถจัดลำดับคุณภาพได้ 3 ระดับ โดยมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ไม่มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนว มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ไม่แน่ใจการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนว มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนว มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษามาสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างให้กับผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้กลับมาคำนวณหาค่าความเที่ยงตรง (reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Lee J. Cronbach 1974: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.958 และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนว วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ เบสท์ (John W. Best 1970: 190) หากค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงใดก็แสดงว่า การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวเป็นแบบนั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 0.50 ถึง 1.49 แสดงว่า ไม่มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนว

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า ไม่แน่ใจการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนว

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 2.50 ถึง 3.00 แสดงว่า มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนว

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวโรงเรียนหัวหินวิทยาคม จะใช้การทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา

ในการวิเคราะห์การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 120 คน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิด ของเบสท์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีการจัดการบริการการให้คำปรึกษา ($\bar{X}=2.54$, S.D.= 0.31) เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านของการจัดการบริการการให้คำปรึกษาพบว่า การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษตามขั้นตอนการดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การวางแผน ($\bar{X}= 2.60$, S.D. = 0.31) การตรวจสอบ ($\bar{X} = 2.54$, S.D.=0.32) การปฏิบัติตามแผน ($\bar{X}= 2.53$, S.D.=0.32) และการปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X}=2.50$, S.D.=0.39) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านของกระบวนการให้คำปรึกษา นักเรียน พบว่า มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาใน 4 ขั้นตอน คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเข้าใจปัญหา สาเหตุ ความต้องการ ($\bar{X}=2.56$, S.D.=0.39) การยุติการให้คำปรึกษา ($\bar{X}= 2.56$, S.D. =0.40) รองลงมาคือการสำรวจปัญหา ($\bar{X}= 2.55$, S.D.=0.38) การวางแผน แก้ปัญหา ($\bar{X}= 2.55$, S.D.=0.42) และไม่แน่ใจการจัดการบริการการให้คำปรึกษา 1 ขั้นตอนคือ การสร้างสัมพันธภาพ ($\bar{X}= 2.47$, S.D.=0.41)

2. ผลการเปรียบเทียบการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะ ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศของนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเมื่อจำแนกตามเพศ ในการจัดการบริการการให้คำปรึกษาใน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุงและพัฒนาไม่แตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามกลุ่มนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการ บริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเมื่อจำแนกตามอายุ ในการจัดการบริการ การให้คำปรึกษาใน 4 ขั้นตอน คือการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุงและพัฒนาไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียน
กลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ขึ้นตอน
การวางแผนภาพรวมอยู่ในระดับมีการจัดการบริการการให้คำปรึกษา

2. การเปรียบเทียบการจัดการบริการการให้คำปรึกษา
ของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมี
ปัญหาเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะ คือ เพศ อายุ ระดับชั้นและ
กลุ่มนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านในการจัดการบริการการให้คำปรึกษาใน 4 ขั้นตอน

คือการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุง และพัฒนาไม่แตกต่างกัน และพิจารณาตามกระบวนการให้คำปรึกษานักเรียนโดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามกระบวนการให้คำปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน คือ การสร้างสัมพันธภาพ การสำรวจปัญหา การเข้าใจปัญหา สาเหตุ ความต้องการ การวางแผน แก้ปัญหา และการยุติการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีการจัดการบริการการให้คำปรึกษา เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านของการจัดการบริการการให้คำปรึกษาพบว่า การจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาตามขั้นตอนการดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การวางแผน การตรวจสอบ การปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงและพัฒนา และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านของกระบวนการให้คำปรึกษานักเรียน พบว่า มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาใน 4 ขั้นตอน คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเข้าใจปัญหา สาเหตุ ความต้องการ การยุติการให้คำปรึกษา รองลงมาคือการสำรวจปัญหา การวางแผน แก้ปัญหา และไม่แน่ใจในการจัดการบริการการให้คำปรึกษา 1 ขั้นตอนคือ การสร้างสัมพันธภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่าจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหา อยู่ในระดับมีการจัดการบริการการให้คำปรึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑพร เถาว์หิรัญ ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (พีดีซีเอ) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า ภาพรวมของการบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (พีดีซีเอ) ของสถานศึกษา ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน 2) ด้านบริการสารสนเทศ 3) ด้านบริการให้คำปรึกษา 4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และ 5) ด้านบริการติดตามผล พบว่า ทุกรายด้านอยู่ในระดับมากและในขั้นตอนของแต่ละบริการ คือ (1) การวางแผน (2) การปฏิบัติตามแผน (3) การตรวจสอบ และ (4) การปรับปรุง

และพัฒนา ภาพรวมของแต่ละชั้นอยู่ในระดับมากและผลรวมของวงจรเดมมิ่ง (พีดีซีเอ) อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร วงศ์วิธุน ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี และค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้งานแนะแนวเป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การงานและอาชีพ รวมทั้งชีวิต และสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิด และตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต และการเรียนรู้ ตลอดจนครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยมีครูแนะแนว เป็นพี่เลี้ยงและประสานงานผู้อำนวยการโรงเรียนต้องมีเจตคติมีความรู้ความสามารถ มีทักษะสามารถบริหารจัดการแนะแนวได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ครูแนะแนวหรือครูผู้ประสานงานแนะแนวมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามบทบาทความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความเข้าใจในเรื่องลักษณะและขอบข่ายของการแนะแนว กระบวนการบริหารงานแนะแนวอย่างชัดเจน และสิ่งสำคัญคือ มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนวร่วมกันว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้ทุกฝ่ายมองเห็นความสำคัญของการแนะแนวในสถานศึกษา ดังที่กรมวิชาการกล่าวว่า สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการแนะแนว และบริหารจัดการตามแผนพัฒนาการแนะแนว ฉบับที่ 3 (พ.ศ.

2545-2549) ที่เน้นการแนะแนวมิติใหม่ ซึ่งเป็นการแนะแนวเชิงรุกที่มุ่งส่งเสริม พัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงให้กับผู้เรียน การบริหารงานแนะแนวอาศัยหลักการที่ว่า ครูทุกคนต้องทำบทบาทครูแนะแนว ดังนั้นการบริหารงานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพจึงควรดำเนินการในรูปของคณะกรรมการแนะแนวของสถานศึกษา โดยครูทุกคน ร่วมกันรับผิดชอบ โดยเฉพาะผู้บริหารและครูแนะแนวหรือครูผู้ประสานงานแนะแนวเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่ง กล่าวคือผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการแนะแนว ถ้าผู้บริหารไม่คำนึงถึงประโยชน์และไม่ให้การสนับสนุนการแนะแนวแล้ว บริการแนะแนวที่จัดในสถานศึกษานั้นจะดำเนินไปได้ยากเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทในการจัดดำเนินการและประสานงาน ซึ่งจะทำให้การแนะแนวในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ส่วนครูแนะแนวหรือครูผู้ประสานงานแนะแนวเป็นบุคคลสำคัญในการปฏิบัติโดยเป็นผู้ดำเนินการในด้านการจัดบริการให้แก่ นักเรียนครบทั้ง 5 บริการ ประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ ประสานงานกับครูและบุคลากรอื่นๆ ภายในสถานศึกษา ประสานงานกับผู้ปกครอง สถาบันและบุคคลในชุมชน ประเมินผลงานแนะแนวและการทำการวิจัย พร้อมทั้งเผยแพร่กิจกรรมแนะแนวให้ทุกคนได้รับทราบอีกด้วย

2. การเปรียบเทียบการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะ คือ เพศ อายุ ระดับชั้นและกลุ่มนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในการจัดการบริการการให้คำปรึกษาใน 4 ขั้นตอน คือการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงและพัฒนาไม่แตกต่างกัน และพิจารณาตามกระบวนการให้คำปรึกษานักเรียนโดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามกระบวนการให้คำปรึกษาทั้ง 5 ขั้นตอน คือ การสร้างสัมพันธภาพ การสำรวจปัญหา การเข้าใจปัญหา สาเหตุ ความต้องการ การวางแผน แก้ปัญหา และการยุติการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่าจัดการบริการการให้คำปรึกษาของนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีบุคลากรที่มีความสามารถและจำนวนเพียงพอ จึงทำให้มีการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดและมีการจัดการบริการการให้คำปรึกษานักเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งตรงกับงานวิจัยของจุฑพร เถาว์วิทย์ พบว่าจากการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (พีดีซีเอ) ของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสิทธิภาพในการทำงานระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้ประสานงานแนะแนว พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ดังที่งานวิจัยของสมพร วงศ์วิฐาน ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานแนะแนวโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี และค่อนข้างสมบูรณ์ อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้งานแนะแนวเป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียนและวิถีทัศน์ของสถานศึกษาที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การงานและอาชีพ รวมทั้งชีวิต และสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิด และตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต และการเรียนรู้ ตลอดจนครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยมีครูแนะแนว เป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องมีเจตคติมีความรู้ความสามารถ มีทักษะสามารถบริหารจัดการแนะแนวได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ครูแนะแนวหรือครูผู้ประสานงานแนะแนวมีการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามบทบาทความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความเข้าใจในเรื่องลักษณะและขอบข่ายของการแนะแนว กระบวนการบริหารงานแนะแนวอย่างชัดเจน และสิ่งสำคัญคือ มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนวร่วมกันว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้ทุกฝ่ายมองเห็นความสำคัญของการแนะแนวในสถานศึกษา จึงทำให้มีการจัดการบริการการให้คำปรึกษาในนักเรียนกลุ่มปกติ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาทุกคน

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวโรงเรียนหัวหินวิทยาคม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาดังนี้

1. สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวในโรงเรียนให้ชัดเจน ภาระงาน บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษานักเรียน

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานให้คำปรึกษานักเรียน ควรจัดให้มีการอบรมครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างมีเทคนิคและสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

3. ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตามผลการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการบริการการให้คำปรึกษาของงานแนะแนวให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.

_____. คู่มือครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2555 – 2558 [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 7 กันยายน 2556 เข้าถึงได้จาก <http://www.sesa10.go.th/sesa10/data/mar55/26731-5198.pdf>.

_____. กรมวิชาการ. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.

คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาลูกและเยาวชนแห่งชาติ. แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 (ผนวกกรมนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านการพัฒนาเด็ก ตามแนวทาง “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” พ.ศ. 2550-2559 กับยุทธศาสตร์จังหวัดนำอยู่สำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, 2554.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่ายทั่วประเทศ. ชุดฝึกอบรมครูแนะแนว โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2553.

จตุพร เถาว์หิรัญ. “สภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนวโดยใช้วงจรเดมมิง (พีดีซีเอ) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2548

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. ราชกิจจานุเบกษา. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 7 กันยายน 2556 เข้าถึงได้จาก <http://www.sesa10.go.th/sesa10/data/mar55/1.pdf>.

สมพร วงศ์วิบูล. “การบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลักสูตรครูแนะแนว. สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 10 สถานการณ์ที่ต้องเอาใจใส่: เด็กและเยาวชนไทย ปี 2551. ข้อมูลโครงการติดตามสถานการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) สถาบันรามจิตติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.

_____. แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2554.

Best John W. *Research in Education*. New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970.

Cronbach, Lee J. *Essentials of psychological Testing*, 3rd ed. New York : Harper&Row Publishing, 1974.